Spreektekst Begroting 2027

Op 2 oktober was ik, net als meerdere raadsleden, aanwezig bij de herdenking bij het Joods Monument aan de Oudestraat. Daar herdenken wij elk jaar de Joodse inwoners van Assen die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn weggevoerd en nooit meer terugkwamen. Ook dit jaar was die herdenking weer enorm indrukwekkend. Namens het college vertelde wethouder Bouwmeester het verhaal van Harriëtte Mia Fischler, Jettie genoemd.

Ik vertel een deel van dat verhaal vandaag.

Jettie woonde met haar ouders, Isak en Nathalie, en haar broertje Leo aan de Gedempte Singel 16. Dat is hier letterlijk een straat verderop. Moeder Nathalie verkocht snoep en drop in het winkeltje op de benedenverdieping. Het gezin woonde zelf op de bovenverdieping.

Op 2 oktober 1942 moest Jettie met haar familie haar huis verlaten. Samen met vele andere Joodse inwoners van Assen werden zij verzameld op het plein van de Noordersingelschool, waar nu het stadhuis staat.

Kort na aankomst in kamp Westerbork volgde transport naar Auschwitz. Daar werden op 8 oktober Jettie, Leo en hun moeder Nathalie vermoord. Vader Isak overleed begin 1945 in Buchenwald. Jettie is maar 14 jaar geworden, haar broertje Leo net geen 10 jaar.

Het verhaal van Jettie en haar gezin raakte me. Toch ruim 80 jaar geleden, maar daarom niet minder belangrijk. Het maakt duidelijk dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Op grote schaal kan vrijheid worden afgenomen. En ook op kleinere schaal hebben keuzes invloed op de vrijheid van anderen.

Juist daarom moeten we vrijheid niet alleen herdenken, maar er ook iedere dag weer aan werken. Ook als gemeenteraad van Assen. Wij kunnen vanuit deze raadzaal de grote ontwikkelingen in de wereld misschien niet veranderen. Maar we kunnen wel invloed uitoefenen op de voorwaarden waaronder mensen hier vrij kunnen leven, wonen, werken en hun eigen keuzes kunnen maken.

<u>Neem bijvoorbeeld de vrijheid om veilig te leven.</u>

Als VVD Assen blijven we benadrukken hoe belangrijk het is om je veilig te voelen en veilig te zijn in je eigen omgeving. En tussen die twee dingen (veilig voelen en veilig zijn) lijkt een verschil te zijn. Bij debatten horen we vaak dat de cijfers een ander beeld laten zien dat de ervaringen van inwoners. Terwijl het juist zo belangrijk is om die twee te combineren. Je zou willen dat er, bij wijze van, met een druk op de knop gemeld kan worden waar er wanneer, welk type overlast is. Niet alleen kunnen wij die gegevens hier op het gemeentehuis gebruiken als input voor beleid, wellicht kan de politie de data ook gebruiken om te bepalen welke aanvullende inzet nodig is.

Spreektekst Begroting 2027

Wij twijfelden of we hier een motie op willen indienen, maar zijn benieuwd of het college hier een reactie op kan geven. Herkent het college dit verschil tussen veiligheidsgevoel en data? En is het college bereid om te onderzoeken hoe het voor inwoners en ondernemers laagdrempeliger kan worden gemaakt om meldingen te doen?

Voorzitter, in dezelfde lijn willen we het hebben over straatintimidatie. Want ook in deze begroting zijn daar middelen voor gereserveerd. Dat is goed, maar tegelijkertijd zijn we kritisch op hoe dat de afgelopen jaren is opgepakt. We hebben het Uitvoeringsplan 'Asser aanpak van straatintimidatie' uit 2023 er nog eens bij gepakt. Daar stonden echt hele goede acties in. Er zou worden onderzocht of straatintimidatie aan het Meldpunt Openbare Ruimte kon worden toegevoegd. Of dat er via een aparte website of app een meldpunt ontwikkeld kon worden. En, misschien wel ons belangrijkste punt: in het plan staat dat er twee keer per jaar (in het voor- en najaar) een schouw zou worden uitgevoerd om te kijken welke plekken onveilig zijn en welke acties daarvoor nodig zijn. Wij moeten helaas concluderen dat lang niet alle acties zijn uitgevoerd en dat vinden wij jammer.

Laat dit dus ook een oproep zijn aan het college richting de nieuwe aanpak in 2027: pak het oorspronkelijke plan er nog eens bij en ga die acties uitvoeren. Kijk daarbij vooral naar zichtbare resultaten en input vanuit inwoners. Wij zullen hier echt kritisch in meekijken en verwachten een stevigere aanpak. Maar we zullen zelf natuurlijk ook meedenken. We hebben alvast een suggestie: neem niet alleen de plekken in de binnenstad mee als mogelijk onveilige locaties, maar ga met de schouw ook langs de belangrijkste fietsroutes van de stad naar de wijken. Op een aantal fietspaden laat de verlichting namelijk te wensen over, en is er minder sociale controle waardoor dit een onveilig gevoel geeft. Kan het college toezeggen om dit mee te nemen in het vervolg van de aanpak?

Ook denken we na over een vernieuwde wijkaanpak op het gebied van veiligheid. Met Buurtkracht is de slag naar het wijkgericht werken nog een stap verder vormgegeven, dus laten we ook vanuit veiligheid kijken of we de samenwerking gerichter kunnen inzetten. Jongerenwerk, wijkagenten, wijkboa's en andere partners werken nu al samen, maar wie weet kunnen we dat als gemeente beter faciliteren. We zullen hier richting het Integraal Veiligheidsbeleid ook aandacht voor vragen.

Tot slot voor dit onderwerp, voorzitter, blijven we onze steun en waardering uitspreken voor de Veiligheidscampus Assen. Er worden mooie en belangrijke stappen gezet, met recent ook de benoeming van de lector Weerbaarheid en Veiligheid. Heel veel succes en wij kijken uit naar de stappen die nog gaan komen.

<u>Dan voorzitter, de vrijheid om een eigen leven op te bouwen.</u>

Dat begint met een eigen woonplek. We zijn blij met de stevige woonambitie van 750 woningen per jaar. Er worden extra woningen aan het Stadskwartier toegevoegd en dat is een goede ontwikkeling. Als VVD Assen blijven we ook zoeken naar mogelijkheden om

de woningvoorraad nog extra te verhogen. Wellicht zijn er in onze stad panden die omgezet kunnen worden tot woningen. Denk aan panden die aan de rand van de binnenstad staan, bijvoorbeeld het stationsgebied, of panden langs belangrijke toegangswegen zoals de Industrieweg. Wij zien hier wel mogelijkheden en we zijn benieuwd of het college dit ook ziet. Zou het college de kansen voor dit soort gebieden in kaart kunnen brengen? En daarbij ook kunnen nadenken over een proactieve houding richting vastgoedeigenaren om met hen de kansen voor woningbouw te verkennen?

Echte vrijheid begint ook bij de vrijheid om financieel eigen keuzes te maken.

Daarom blijven wij hameren op gezonde gemeentefinanciën. Hoewel er ruimte blijft om investeringen te doen, weten we ook dat we erg terughoudend moeten zijn als het om structurele uitgaven betreft. Daar zijn we nog niet helemaal gerust op. Onze schuldpositie verdubbeld de komende jaren. Wat vindt het college daarvan en hoe worden risico's op de wijzigende rente daarop afgedekt? Als de rente al met 1 procent stijgt richting 2030, neemt onze structurele rentelast met bijna 3 miljoen toe. We zijn benieuwd naar de reactie van het college.

Wie ook vrijheid nodig hebben om eigen keuzes te maken, zijn onze ondernemers. Een aantal jaar geleden lag de verruiming van de openingstijden voor winkels op zondag moeilijk. Maar tijden veranderen. Wellicht is het goed als we het daar in de raad nog eens over hebben.

Voorzitter, we willen het ook hebben over de vrijheid om weer zelf verder te kunnen.

Onze inwoners krijgen met steeds complexere problematiek te maken. Schulden, verslaving, mentale problematiek. Bovendien worden inwoners ook steeds ouder en komen er extra verantwoordelijkheden zoals mantelzorg bij. Dat heeft impact op de vrijheid om je eigen leven vorm te geven. In Assen hebben we daar aandacht voor, via het al eerder genoemde Buurtkracht. En natuurlijk ondersteunen we de ontwikkeling voor het Health Park Assen waarin zorg en economie met elkaar verbonden worden.

Maar dat is niet het enige. Ook vanuit het kabinet worden plannen gemaakt op het gebied van toekomstbestendige zorg. En als er straks misschien weer een pakket aan taken en verantwoordelijkheden vanuit Den Haag op onze gemeente wordt gestort, hebben wij dan ook de mensen en kennis in huis om dit goed te begeleiden? En om de verbinding met zorgpartijen, huisartsen, en andere partners te zoeken? In aansluiting op wat we eerder zeiden over structurele uitgaven, zit hier namelijk ook een zorg.

Want de ervaring leert dat er niet zomaar extra financiële middelen bijkomen. Daarom zijn we benieuwd hoe het college naar deze ontwikkeling kijkt.

Voorzitter, ik begon mijn bijdrage met het verhaal van Jettie. Een meisje uit Assen. Ze woonde hier, had hier haar leven, haar ouders, haar broertje. Net als zoveel kinderen en gezinnen in Assen vandaag. En toch werd haar vrijheid haar afgenomen. Simpelweg om wie ze was.

Spreektekst Begroting 2027

Die geschiedenis kunnen wij niet veranderen. Maar we kunnen er wel iedere dag voor zorgen dat we die vrijheid niet als vanzelfsprekend beschouwen. Dat we blijven werken aan een Assen waarin mensen veilig zijn, waarin ze hun eigen keuzes kunnen maken en waarin ze de ruimte hebben om hun eigen leven vorm te geven. Ongeacht wie je bent.